

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKI MEMORIJALNO - DOKUMENTACIJSKI
CENTAR DOMOVINSKOG RATA

568|00101260201|1|7675

KLASA: 001-01/26-02/01
URBROJ: 568-01-1
Zagreb, 19.01.2026. godine

IZVJEŠĆE O RADU CENTRA ZA 2025.

Sadržaj:*

I. Uvod - Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata i njegov ustroj.....	3
II. Odjel za arhivsko gradivo Domovinskog rata.....	5
Odjel za znanstveno istraživanje Domovinskog rata.....	8
III. Izdavačka djelatnost	10
IV. Kulturno-prosvjetna i znanstveno-stručna djelatnost (izložbe, promocije izdanja Centra, skupovi, predavanja i tribine u organizaciji ili suorganizaciji Centra te radovi zaposlenika Centra).....	12

*Radi detaljnijeg uvida u rad Centra, u dodatku ovog Izvješća o radu Centra za 2025. na web stranici Centra (www.centardomovinskograta.hr) navedeni su nazivi svih fondova arhivskog gradiva koje se čuva u Centru, teme i datumi održanih izložbi i predavanja te autori i nazivi radova, kao i nazivi svih objavljenih knjiga koje je Centar objavio kao nakladnik ili sunakladnik ili su zaposlenice i zaposlenici Centra kao autori knjiga i poglavlja u knjigama drugih nakladnika te kao urednici knjiga drugih nakladnika znatno doprinijeli njihovu objavljivanju.

I. Uvod - Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata i njegov ustroj

Ovo se izvješće odnosi na aktivnosti i izdavačku djelatnost Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: Centar) u 2025. godini. Centar je utemeljen kao javna znanstvena ustanova – specijalizirani arhiv, sa zadaćom prikupljanja, sređivanja, čuvanja te stručnoga i znanstvenoga istraživanja i publiciranja gradiva iz Domovinskoga rata. Centar je osnovan na zahtjev Hrvatskog sabora, osnivač Centra je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo kulture i medija (dalje u tekstu: Ministarstvo) u okviru ovlasti Vlade Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada). Smješten je u zgradi Hrvatskog državnog arhiva na Marulićevom trgu 21 u Zagrebu. Odluka o osnivanju Centra potvrđena je u Hrvatskom saboru u prosincu 2004. godine, a nakon što je Vlada 13. siječnja 2005. imenovala privremenog ravnatelja, Centar je 2. ožujka 2005. godine službeno počeo s radom. Zapošljavanjem zaposlenika u veljači 2006. godine, nakon provedenoga javnog natječaja, završen je glavni dio ustrojavanja Centra. Od tada se u Centru intenzivno prikuplja i sređuje gradivo iz Domovinskoga rata te provode programske aktivnosti u cilju znanstvenog prikaza događaja iz Domovinskog rata.

Od lipnja 2025. godine u Centru radi **20 zaposlenih** na neodređeno vrijeme.

Većina zaposlenika su diplomirani povjesničari. Devetero su doktori znanosti, od toga je njih osmero doktoriralo na temama iz razdoblja Domovinskog rata. Trenutno je četvero zaposlenika na doktorskom studiju. Svi zaposlenici Centra kojima je to uvjet za posao položili su stručni arhivski ispit, a veći dio njih stekao je arhivska zvanja, tako da Centar ima jednu zaposlenicu sa zvanjem arhivski savjetnik, jedanaest zaposlenica i zaposlenika sa zvanjem viši arhivist, tri zaposlenika sa zvanjem arhivist, jednog zaposlenika na radnom mjestu arhivski tehničar i jednog zaposlenika na radnom mjestu informatički referent.

Uz to, dvije zaposlenice zaposlene su na administrativnim poslovima (financijskim i pravnim) – univ. spec. oec. i mag. admin. publ. (magistar javne uprave) te dipl. ekonomist.

Centar ima šest zaposlenika sa znanstvenim zvanjima, od toga troje ima i znanstveno-nastavno zvanje.

Zahvaljujući ostvarenim znanstveno-nastavnim zvanjima, tijekom 2019. godine ispunjeni su uvjeti za upis Centra u registar znanstvenih ustanova. Centar je tijekom 2020. godine pokrenuo postupak inicijalne akreditacije iz područja humanističkih znanosti za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti u znanstvenom području humanističkih znanosti i predao svu potrebnu dokumentaciju te je Ministarstvo znanosti i obrazovanja u listopadu 2020. godine predalo zahtjev Centra Agenciji za znanost i visoko obrazovanje, tako da je procedura akreditacijskog postupka završila u prosincu 2020. godine. U siječnju 2021. godine Agencija za znanost i visoko obrazovanje donijela je akreditacijsku preporuku za izdavanje Dopusnice, a Ministarstvo znanosti i obrazovanja 10. veljače 2021. godine izdalo je Centru Dopusnicu za obavljanje znanstvene djelatnosti.

Arhivska djelatnost Centra organizirana je kroz:

Odjel za arhivsko gradivo Domovinskog rata, koji je prema Pravilniku o unutarnjem redu, radnim mjestima i načinu rada Centra podijeljen na:

- Odsjek za konvencionalno arhivsko gradivo
- Odsjek za nekonvencionalno arhivsko gradivo (fotografija, film, videozapisi).

Uz spomenuti Odjel u Centru su kao zasebne jedinice ustrojene i:

- Odjel za znanstveno istraživanje Domovinskog rata i
- Odjel općih, pravnih i financijsko-knjigovodstvenih poslova koji je podijeljen na:
 - Odsjek za upravno-pravne i opće poslove
 - Odsjek za računovodstvo i financije.

Organizacijska shema Centra:

Prilikom ustrojavanja Centra, uzimajući u obzir strategiju razvoja Centra, uz postojeće odjele neophodne za arhivsku djelatnost, planiran je i Odjel za znanstveno istraživanje Domovinskog rata (predviđen Pravilnikom o unutarnjem redu, radnim mjestima i načinu rada, a u skladu sa zadaćama u Zakonu o Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata. Narodne novine br. 178/04).

II. Odjel za arhivsko gradivo Domovinskog rata

Prikupljanje, evidentiranje, stručno sređivanje i zaštita arhivskog gradiva nastalog u razdoblju Domovinskog rata;

Sređivanje i obrada gradiva nastalog na privremeno okupiranom području Republike Hrvatske u razdoblju 1991. – 1995. (RSK);

Odabir arhivskog gradiva te priprema i obrada dokumenata za objavu u ediciji Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.–1995. – dokumenti;

Prikupljanje memoarskog gradiva za arhivsku Zbirku, uključujući provođenje strukturiranih intervjua sa zapovjednicima, pripadnicima ratnih postrojbi i drugim sudionicima događaja;

Omogućavanje uvida i korištenja arhivskog gradiva Ministarstvu unutarnjih poslova, pravosudnim tijelima te ostalim ovlaštenim korisnicima, prema važećim propisima;

Priprema arhivskog gradiva za uvid, uključujući izradu preslika i pratećih evidencija;

Kulturno-prosvjetna i izdavačka djelatnost, provedena kroz javna predstavljanja, stručne skupove, izložbe i objavu arhivskih izvora.

Odjel za arhivsko gradivo Domovinskog rata, uz redovnu djelatnost određenu Zakonom o Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata, tijekom godine je istraživao i obrađivao zahtjeve zaprimljene od raznih državnih institucija.

Za čuvanje preuzetog i prikupljenog gradiva osigurana su potrebna spremišta. Konvencionalno gradivo čuva se u spremištima u Centru (oko 150 m²) i spremištu u Kerestincu (205,16 m²), koje zbog visine prostora može primiti više od 1000 dužnih metara gradiva te spremištu u vojarni „7. gbr Puma“ u Varaždinu (140,22 m²), a nekonvencionalno gradivo čuva se u primjerenim uvjetima u posebnim spremištima u Hrvatskom državnom arhivu u Kerestincu i Hrvatskoj kinoteci. Uz to, Centar raspolaže s još oko 140 m² radnog prostora.

Preuzimanje i korištenje spremišta u vojarni „7. gbr Puma“ u Varaždinu, s potrebnim sigurnosnim i prostornim uvjetima za čuvanje arhivskog gradiva, omogućilo je Ministarstvo obrane. Tijekom 2023. godine, uz pomoć Ministarstva obrane, djelatnici Centra u to su spremište premjestili oko 10.000 arhivskih kutija i registara iz spremišta u Kerestincu, koje je sada spremno za prihvrat novog arhivskog gradiva. Time je na duže vrijeme riješeno pitanje spremišnog prostora Centra.

Prikupljanje i zaštita arhivskog gradiva:

(pripremili: Mate Rupic i Ana Holjevac Tuković)

U 2025. godini (do kraja studenoga) Centar je preuzimanjem po službenoj dužnosti, darovanjem i otkupom arhivskog gradiva prikupio: oko 4,0 d/m (40 kutija) gradiva (ukupno ima 1800 d/m, odnosno 18.000 kutija), 70 medija nekonvencionalnog gradiva (VHS, DVD i gradiva na vanjskom disku ili stiku), 1700 fotografija, 300 sati video zapisa, 5 digitalna vojna zemljovida i 27 sati memoarskog gradiva.

Nakon što je napuštena pohrana na tehničkim jedinicama (cd i dvd), na vanjskom disku i poslužitelju (serveru) formirala se digitalna baza arhivskog gradiva s **579 digitalnih mapa**, uz napomenu da su neke već postojeće mape nadopunjene gradivom iste provenijencije.

Ukupno, krajem studenoga 2025. godine Centar kroz formirane zbirke ima pohranjeno nekonvencionalno gradivo:

- a) Zbirka videozapisa ima 5213 sati videozapisa (krajem 2024. bilo je 4913 sati);
- b) Zbirka fotografija ima oko 110.903 slikovna zapisa (krajem 2024. bilo je 109.203 slikovnih zapisa). U bazi podataka, predvidenoj za obradu i pretraživanje fotografije *IN archive*, obrađeno je i opisano, zaključno s krajem studenoga 2025. godine, 19.808 fotografija
- c) Zbirka memoarskog gradiva ima 919 sati audiozapisa (krajem 2024. bila su 892 sata);
- d) Zbirka vojnih zemljovida ima 446 digitalni zemljovid (krajem 2024. bilo ih je 441);
- e) Zbirka dokumenata ima 740.021 dokumenata, odnosno 1535 GB digitalnih dokumenata (krajem 2024. bilo je 1500 GB).

Tijekom 2025. nastavljena je digitalizacija gradiva, videozapisa i fotoarhiva (negativa i fotografija) i program zaštite arhivskog gradiva.

Digitalizirano gradivo:

- 5. KORPUS RV I PVO JNA, broj dokumenata: 5496, broj listova: 110705;
 - 32. KORPUS, broj dokumenata: 177, broj listova: 35.601;
 - BRIGADA PJM VUKOVAR, broj dokumenata: 69, broj listova: 5534;
 - HVO, broj dokumenata: 72, broj listova: 11.662;
 - POPIS LOGORAŠA (HVZG), broj dokumenata: 2189, broj listova: 6943.
- UKUPNO: broj dokumenata: 9597, broj listova: 170.445.

Korisnička služba:

Tijekom 2025. (do kraja studenoga) Centar je imao 102 zahtjeva za korištenje arhivskog gradiva (95 domaih pojedinaca i ustanova te sedam stranih), a na 68 zahtjeva odgovoreno je e-mailom. Korisnika je prema urubenom zapisniku bilo 61, uz napomenu da su neki korisnici imali više zahtjeva; pregledano je 188 kutija i 13 DVD-a.

FONDOVI CIVILNE I VOJNE PROVENIJENCIJE POHRANJENI U CENTRU:

A. UPRAVA

B. PRAVOSUĐE

C. ARHIVSKO GRADIVO VOJNE PROVENIJENCIJE

- **JUGOSLAVENSKA NARODNA ARMIIJA**

- **VOJSKA REPUBLIKE SRPSKE KRAJINE**

- **ZONSKI ŠTABOVI TERITORIJALNE OBRANE VRSK** (Sjeverna Dalmacija, Lika, Banija, Kordun, zapadna Slavonija)

- **KORPUSI VRSK** (7. sjevernodalmatinski korpus SVK (Knin), 15. lički korpus SVK (Korenica), 21. kordunaški korpus SVK (Petrova gora), 39. banijski korpus SVK (Petrinja), 18. zapadnoslavonski korpus SVK, 11. slavonsko-baranjski korpus SVK, Gardijska brigada VRSK)

- **VOJSKA REPUBLIKE SRPSKE** (1. krajiški korpus, 2. krajiški korpus)

E. KULTURA, ZNANOST I INFORMIRANJE

F. ZDRAVSTVO

G. GOSPODARSTVO

H. POLITIČKE STRANKE, DRUŠTVENO-POLITIČKE ORGANIZACIJE I SINDIKATI

I. VJERSKE USTANOVE

J. OSOBNI FONDOVI

K. ZBIRKE KONVENCIONALNOG I NEKONVENCIONALNOG

ARHIVSKOG GRADIVA (Zbirka fotografija Domovinskog rata, Zbirka videozapisa, Zbirka stampata, Zbirka tiskovina, Zbirka memoarskog gradiva, Digitalna zbirka dokumenata, Zbirka UNPROFOR-a, Zbirka vojnih zemljovida, Zbirka dokumenata o Domovinskom ratu u Bosni i Hercegovini)

L. NOVI FONDOVI HRVATSKE PROVENIJENCIJE (Udruga „Mi za našu Gardu“ /1991. - 2013./, Krizni štab Zagreb /1991. – 1992./, Krizni štab Virovitica /1991. – 1992./, Krizni štab Vinkovci /1991. – 1992./, Krizni štab Karlovac /1991. – 1992./, Ministarstvo obrane RH /1991. – 1995./ ...).

Za pojedine fondove i zbirke napravljeni su sumarni inventari, analitički inventari ili inventarni popisi prema zahtjevima struke; dakako, sređivanjem rasutog gradiva i preuzimanjem novog gradiva fondovi se nadopunjuju, a njihovo nadopunjavanje i sređivanje trajat će sve do konačnog preuzimanja cjelokupnog gradiva od institucija Republike Hrvatske.

U sklopu projekta javne dostupnosti arhivskoga gradiva na digitalnu platformu (portal) E-kultura postavljeno je 630 fotografija ratnog fotografa Pave Urbana, Renata Brandolice 443 i Željka Gašparovića 483.

Odjel za znanstveno istraživanje Domovinskog rata

- organizacija i/ili sudjelovanje na stručnim i znanstvenim skupovima o Domovinskom ratu,
- organizacija i/ili sudjelovanje na promocijama izdavačke djelatnosti Centra i drugih srodnih ustanova,
- organizacija i priprema predavanja o Domovinskom ratu učenicima u školama u Hrvatskoj, kao i na javnim tribinama u Hrvatskoj i inozemstvu, na poziv raznih znanstvenih i kulturnih ustanova te udruga,
- pisanje i/ili uređivanje stručnih i znanstvenih radova,
- priprema izložbi s tematikom Domovinskog rata te
- ostali poslovi utvrđeni programom rada Centra, odnosno poslovi koje obavljaju i kolegice/kolege u Odjelu za arhivsko gradivo Domovinskog rata.

Nastavljen je rad na projektu *Izravni demografski gubici Republike Hrvatske u Domovinskom ratu*, odnosno unos i ažuriranje podataka u bazu podataka Centra o smrtno stradalim osobama u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske, ali i smrtno stradalim hrvatskim građanima te Hrvatima i pripadnicima Hrvatskog vijeća obrane (dalje u tekstu: HVO) na području Bosne i Hercegovine.

Do kraja studenoga 2025. u bazi smrtno stradalih osoba u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske upisani su podaci za 20.277 osoba (početkom prosinca 2024. bilo ih je 19.541; broj je veći nego 2024. godine zbog toga što smo unijeli veći broj vojnika Jugoslavenske narodne armije (dalje u tekstu: JNA), za koje smo utvrdili kako je izvor o njihovu stradanju vjerodostojan). Ukupan broj vojnika je 13.710 (8771 hrvatskih branitelja, te 4939 pripadnika JNA i srpskih paravojsnih postrojbi), a broj civila je 6567 (od toga oko 3590 Hrvata, oko 2060 Srba, te oko 570 ostalih nacionalnosti, a za 347 civila još nije poznata nacionalnost. Navedeni podaci obuhvaćaju i osobe čije je prebivalište 1991. bilo u Republici Hrvatskoj, a smrtno su stradali izvan područja Republike Hrvatske, kao i osobe koje nisu imale prebivalište u Republici Hrvatskoj, a stradale su u Republici Hrvatskoj.

Naravno, podaci za smrtno stradale pripadnike agresorskih snaga nisu konačni, oni su zasigurno veći, no podaci o tome nalaze se u institucijama Republike Srbije i Vojske Jugoslavije, kao slijednice JNA. Ažuriranje će se nastaviti i u 2026. godini.

Uz navedeno, u bazu su upisani i podaci za 8470 smrtno stradalih osoba u Bosni i Hercegovini (pripadnici HVO-a i civili Hrvati koji su 1992. imali prebivalište u Bosni i Hercegovini).

Projekt Enciklopedija Domovinskog rata - HMDCDR i Leksikografski zavod Miroslav Krleža

U prosincu 2019. godine Centar je potpisao Ugovor o suradnji s Leksikografskim zavodom Miroslav Krleža iz Zagreba na projektu pokretanja i izrade enciklopedijskog portala Domovinskog rata. Zamišljeno je da sadržaj koji će portal kontinuirano objavljivati sadrži pregled informacija o najvažnijim političkim i vojnim događajima, osobama, institucijama i dr. iz razdoblja Domovinskog rata. Tijekom 2020. imenovano je uredništvo Portala (u kojemu su uz

glavne urednike, ravnatelje Centra i Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža, i troje članova iz Centra i dvoje iz Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, kao i dva povjesničara s Hrvatskoga instituta za povijest). Izrađen je detaljan abecedarij Portala sa svim podacima o naslovima članaka predviđenih za pisanje, predviđenom opsegu kao i eventualnim priložima kojima će svaki pojedini članak biti popraćen (Abecedarij obuhvaća 16 osnovnih tematskih područja koja su raščlanjena na manje tematske cjeline i podcjeline).

Tijekom 2025. (do kraja studenoga) napisano je novih 40 enciklopedijskih tekstova (ukupno 80 kartica teksta), što znači da su ukupno napisana 123 enciklopedijska teksta (ukupno oko 440 kartica) i 41 kraći biografski tekst (ukupno 99 kartica).

Strani dragovoljci u Domovinskom ratu

Zaposlenik Centra Tomislav Šulj nastavio je uređivati Facebook stranicu “Zahvala stranim dragovoljcima Domovinskog rata”, koja postoji od 2013. i ima više od 12.000 aktivnih članova, a objave o doprinosu stranih dragovoljaca katkad dnevno pročita više desetaka tisuća posjetitelja stranice. Aktivan angažman u uređivanju ove Facebook stranice iznjedrio je niz novih statističkih podataka i informacija o stranim dragovoljcima, a sadržaje stranice često objavljuju ili prenose mediji u Republici Hrvatskoj. Istraživačkim radom, koji gotovo svakodnevno donosi nove rezultate, zasad je pouzdano utvrđeno da je više od 800 stranih državljana iz 45 zemalja svijeta došlo braniti Republiku Hrvatsku, te da ih je 92 poginulo, a više od 150 je ranjeno. Najveći broj stranaca došao je iz Velike Britanije (203), Savezne Republike Njemačke (132) i Francuske (90), potom Mađarske (42), Australije (33 – velikim dijelom hrvatskoga podrijetla), Kraljevine Nizozemske (33), Kraljevine Švedske (29), Sjedinjenih Američkih Država (26), itd.

Knjižnica Centra

Krajem studenoga 2025. knjižnica Centra imala je 2025 pojedinačnih naslova (krajem 2024. imala je 1913), odnosno 2963 knjige (krajem 2024. imala je 2847 knjiga). Uz to, u digitalnoj knjižnici je još 821 naslov (krajem 2024. bilo je 792 naslova).

Stručno usavršavanje:

Centar je krajem studenoga 2025. imao devet doktora znanosti (Ana Holjevac Tuković, Janja Sekula, Slaven Ružić, Julija Barunčić Pletikosić, Natko Martinić Jerčić, Željka Križe, Ivan Radoš, Ilija Vučur i Ante Nazor). Četvero zaposlenica i zaposlenika Centra bilo je na doktorskom studiju iz nacionalne povijesti 20. stoljeća – Domovinski rat. Sve troškove stjecanja doktorata i znanstvenih zvanja, kao i stručnih usavršavanja za svoje djelatnike Centar je uspio platiti vlastitim sredstvima.

III. Izdavačka djelatnost

Od 2006. do prosinca 2025. godine Centar je samostalno ili u suizdavaštvu objavio 134 knjige i zbornika (među njima jedna trojezična i 18 dvojezičnih knjiga: 17 hrvatsko-engleskih i 1 hrvatsko-francuska, te devet samo na engleskom jeziku (od toga je jedna samo u digitalnom obliku) i jednu samo na francuskom (i samo u digitalnom obliku); ne računajući tri (3) izdanja na Amazonu i tekstove zaposlenica i zaposlenika za kataloge izložbi. Uza to, uz značajnu stručnu pomoć zaposlenica i zaposlenika Centra objavljeno je još deset (10) knjiga čiji nakladnik ili sunakladnik nije Centar, pa je **ukupan broj knjiga u čijem objavljivanju su sudjelovale zaposlenice i zaposlenici Centra 144.**

Tijekom 2025. (do kraja studenoga) Centar je samostalno ili u suizdavaštvu objavio tri (3) knjige i objavio ili radio na sadržaju kataloga za dvije izložbe, a preuzet je i katalog izložbe za koji je sadržaj Centar napisao tijekom 2024. (Mape bitaka u Domovinskom ratu).

Uza to, Centar je objavio i Spomenicu o 20 godina rada HMDCDR-a (112 stranica).

Također, Centar je jednu knjigu pripremio za tisak, a jednu knjigu je preveo na engleski jezik i pripremio za tisak na engleskom jeziku.

Objavljeno samostalno ili u suizdavaštvu:

- Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995. – dokumenti, knjiga 26: *Agresija JNA i srpskih postrojbi (Vukovar, 1991. - 1992.)*, HMDCDR, ur. Julija Barunčić Pletikosić – Ana Holjevac Tuković, Zagreb, prosinac 2024. (pripremljeno za tisak 2024., a objavljeno 2025.)

- *Policajci iz Međimurja u obrani Vukovara (11. rujna 1991. – 20. studenoga 1991.) – sjećanja sudionika*, priredila Julija Jančec, siječanj 2025.

- *Domovinski rat – priča o pobjedi* (fotomonografija) – *The Homeland War – The Story of Victory* (photomonography), autor teksta Ante Nazor, HMDCDR, HPM, Mozaik knjiga, Zagreb, 2025.

- 20 godina rada HMDCDR-a – Spomenica.

- Milan Bajić, *Elektroničko izviđanje radara, teritorija i objekata (bilješke 1991. – 1997., s osvrtom na razdoblje nakon Domovinskog rata, 1997. – 2025.)* (u tisku)

- Frano Tokić – Marin Banović, *Aljmaš, Dalj and Erdut in the Homeland War*, Udruga 3. gbr i HMDCDR, Osijek – Zagreb, 2025. (u tisku i u procesu objavljivanja na Amazonu)

Katalog izložbe:

- *Bljesak – 30. obljetnica vojno redarstvene operacije*, katalog izložbe (8. svibnja – 14. rujna 2025., Muzej Brodskog Posavlja), autor teksta Natko Martinić Jerčić (suautorice Uršula Bešlić i Ana Pavleković Žeruk), Slavonski Brod, svibanj 2025.

- Ante Nazor – Ana Holjevac Tuković, *Croatian Path to Freedom* (Exhibition marking 35 years since Croatia's first multi-party elections, 30 years of peace following the end of the Homeland War, and 12 years of EU membership), Editor: Karlo Resler – Head of Croatian EPP Delegation, Strasbourg, Francuska, srpanj 2025.

IV. Kulturno-prosvjetna i znanstveno-stručna djelatnost 2025.

(teme izložbi, naslovi i autori pojedinih radova, te mjesta i datumi održavanja skupova u 2025. godini prikazani su u Dodatku Izvješću o radu Centra u 2025. godini na web stranici Centra: www.centardomovinskograta.hr)

Znanstveni i stručni radovi:

Uz tri (3) knjige objavljene u nakladništvu ili sunakladništvu Centra, te još dvije (2) knjige čiji su autori ili urednici zaposlenice i zaposlenici Centra, tijekom 2025. godine objavljeno je (9) ili je u pripremi za tisak (10) u znanstvenim ili stručnim časopisima, knjigama, monografijama i zbornicima te ostalim stručnim i stručno-publicističkim tiskovinama – primjerice za potrebe edukacije turističkih vodiča (18), ukupno trideset i sedam (37) znanstvena ili stručna rada zaposlenica i zaposlenika Centra s temama iz Domovinskog rata (u taj broj nisu uračunati radovi objavljeni na raznim portalima, kao i u pojedinim dnevnim i periodičnim tiskovinama ili časopisima ako su u manjem obimu, npr. za *Hrvatski vojnik* i slično; podaci o tome nalaze se u programu Informativno-promidžbena djelatnost).

Također, tijekom godine zaposlenice i zaposlenici Centra priredili su više članaka za potrebe Enciklopedije Domovinskog rata i CroFacte, a bili su i urednici zbornika radova i knjiga te recenzenti više stručnih i znanstvenih radova.

Znanstveni i stručni skupovi, javne tribine, predavanja i promocije:

Kao i svake godine, Centar je tijekom 2025. godine planirao aktivnosti izložbeno-promotivnog djelovanja i sudjelovanja na stručno-znanstvenim skupovima, predavanjima i promocijama knjiga o Domovinskom ratu. Tijekom 2025. zaposlenice i zaposlenici Centra sudjelovali su kao izlagači, predavači ili promotori sa **93** izlaganja na **77** takva događaja do kraja studenoga (na pojedinim stručno-znanstvenim skupovima sudjelovalo je i po nekoliko zaposlenica i zaposlenika Centra).

U spomenuti broj nisu uračunata predavanja koja zaposlenice i zaposlenici Centra drže kao vanjski suradnici - predavači u okviru kolegija o Domovinskom ratu na sveučilištima u Hrvatskoj.

Centar je u veljači 2025. godine u Puli organizirao Državni stručni skup za nastavnice i nastavnike povijesti o Domovinskom ratu na temu „Istra u Domovinskom ratu“

Izložbe

Tijekom 2025. Centar je sudjelovao u pripremi ili prezentaciji devet (9) izložbi: sedam (7) izložbi u konvencionalnom obliku (od toga su dvije izložbe postavljene u dva grada) te jedne nekonvencionalne izložbe na portalu e-Kultura i jedne video izložbe na panelu o mirnoj reintegraciji hrvatskog Podunavlja u palači Ujedinjenih naroda u Ženevi.

- 18. ožujka (utorak): Hamburg, svečana dvorana Sveučilišta Helmut-Schmidt (visoko obrazovna institucija njemačke vojske); izložba autora prof. dr. art. Roberta Šimraka: „Bitke Domovinskog rata“ povodom obilježavanja 30. obljetnice Vojno redarstvene operacije „Oluja“, u organizaciji Ministarstva vanjskih i europskih poslova i diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u svijetu; 10 grafika u tehnici sitotiska, s 10 popratnih tekstualnih pojašnjenja pojedine

obrambene i oslobodilačke operacije hrvatskih snaga u Domovinskom ratu koje je priredio Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata; izložbu prati Katalog na hrvatskom i engleskom jeziku urednice Renate Burai; Izložba je 4. studenoga (utorak) postavljena i u Pečuhu, u hrvatskom obrazovnom centru „Miroslav Krleža“.

- Muzej Brodskog Posavlja postavio je izložbu *Bljesak – 30. obljetnica vojno redarstvene operacije*, Slavonski Brod, 8. svibnja – 14. rujna 2025., a zaposlenik HMDCDR-a dr. sc. Natko Martinić Jerčić bio je stručni suradnik i autor teksta u istoimenom katalogu izložbe; izložba je u listopadu postavljena u Novoj Gradišci.

- Strasbourg, Francuska, srpanj 2025.: hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu Karlo Ressler i njegova ekipa, u suradnji s voditeljicom Odjela za arhivsko gradivo Centra izv. prof. Anom Holjevac Tuković i ravnateljem Centra prof. dr. sc. Antom Nazorom, postavili su izložbu *Hrvatski put do slobode / Croatian Path to Freedom* (Exhibition marking 35 years since Croatia's first multi-party elections, 30 years of peace following the end of the Homeland War, and 12 years of EU membership) te priredili istoimeni katalog izložbe.

- kolovoz: portal e-Kultura (web portal i instagram), e-izložba „Devedesetprva. Od boli do ponosa u nekoliko slika“; autorica izložbe: zaposlenica Centra Josipa Maras Kraljević.

- 13. studenoga (četvrtak): Zagreb, Hrvatski sabor – zgrada Hrvatskog vojnog učilišta, u organizaciji političke stranke Domovinski pokret postavljena je izložba o stradanju Vukovara 1991., s panoima koji su preuzeti iz Centra, a čiji je autor Stevo Culej.

- 28. studeni: Ženeva (palača UN-a), tijekom panela o procesu Mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja, prikazan je kratak dokumentarni film autora Branka Peka i e-izložba s fotografijama koje je pripremio i Centar.

- 5. prosinca (petak): Dubrovnik, Muzej Domovinskog rata na Srđu, 12 sati, otvorenje izložbe Muzeja Domovinskog rata u Splitu o stranim dragovoljcima u Domovinskom ratu, koja je postavljena u suradnji sa zaposlenikom Centra Tomislavom Šuljem.

Zastupljenost u medijima

Tijekom 2025. (do kraja studenoga) zaposlenici i zaposlenice Centra govorili su u televizijskim emisijama ili radiju ili su njihovi govori preneseni u tiskanim medijima najmanje **77** puta te su najmanje **25** puta objavili članke na portalima ili su na portalima prenesene njihove izjave, a jedan intervju o projektu CroFacta snimljen je, no bit će objavljen 6. siječnja 2026. godine.

Istodobno, govorili su **13** puta u dokumentarnim filmovima prikazanim te godine uglavnom na Hrvatskoj radioteleviziji, a šestero (6) ih je u tri navrata dalo izjave za potrebe snimanja novih dokumentarnih filmova.

RAVNATELJ

Prof. dr. sc. Ante Nazor